

**Одеська обласна
універсальна наукова
бібліотека ім. М. Грушевського
Відділ інформації з питань
культури, мистецтва
та зв'язків з громадськістю**

На допомогу бібліотекарям

Бібліотеки Одещини на сторінках преси

ДАЙДЖЕСТ

Випуск 2(78)

**Одеса
2022**

БІБЛІОТЕКИ Одещини на сторінках преси : дайджест / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського, Від. інформації з питань культури, мистецтва та зв'язків з громадськістю ; [підгот. О. Л. Попова; комп'ют. набір О. Л. Попова ; худож. оформ. О. М. Ласкевич ; ред. О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. А. Булгакова]. – Одеса, 2022. –

Вип. 2(78) : [II кв. 2022 р.]. – 2022. – 12 с. – (На допомогу бібліотекарям) ; 15×21. – 40 прим.: б. ц.

Дайджест складається з трьох частин:

перша частина вміщує повнотекстові статті з досвіду роботи бібліотек м. Одеси та області у II кварталі 2022 р.,

друга – анотовані статті періодичних видань Одещини про діяльність бібліотек, третя – анотовані статті, що не були представлені у попередніх дайджестах.

Дайджест містить перелік видань, які були використані у випуску.

Періодичність видання: щоквартально.

© ООУНБ

Зам. № 39 від 22.07.2022

Тираж 40 прим.

I. ПОВНОТЕКСТОВІ СТАТТІ З ДОСВІДУ РОБОТИ БІБЛІОТЕК ОДЕЩИНИ у II кварталі 2022 р.

Квітень

Забіянов Є. На інформаційній передовій : [Одес. обл. універс. наук. б-ка імені. М. Грушевського працює під час війни та тримає стрій в інформаційному просторі особливо і впевнено. Її робота – це «книжкова терапія», спрощений запис нових читачів, проведення у змішаному форматі просвітницьких лекцій національно-патріотичної та інформаційно-безпекової тематики за участі істориків та науковців та ще багато цікавого] / Євген Забіянов, Ольга Нагорнюк // Чорномор. новини. – 2022. – 7-9 квіт. – С. 3 : фот.

Уже більше місяця ми живемо в умовах повномасштабного вторгнення рф. Страх перед війною, біль втрат, інформаційне цунамі... Нині кожному вкрай необхідна якась справа, яка зосередила б психіку на спротив ворогові або, навпаки, розвантажила, заспокоїла. Реалії сьогодення перевернули і життя книгозбірень. Нині бібліотекарі допомагають своїм читачам підібрати, зокрема, ту літературу, яка підказує, як позбутися тривожності й упорядкувати думки, а передусім ту, яка висвітлює тисячолітній поступ українського народу до утвердження своєї ідентичності, що вивищилася здобуттям незалежності нашої держави.

Усвідомлюючи важливість «книжкової терапії», на час воєнного стану Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. С. Грушевського максимально спростила запис нових читачів – тепер він безоплатний. На інтернет-блозі спеціалізованого відділу юридичної літератури постійно оновлюється інформація про чинну нормативно-правову базу, до уваги користувачів – сторінка «Воєнний стан в Україні: законодавство».

А чи не найважливішою формою нашої роботи став спільний проєкт відділу соціокультурної діяльності та Центру патріотичного виховання й організації дозвілля дітей і молоді з проведення просвітницьких лекцій національно-патріотичної та інформаційно-безпекової тематики. Ця ініціатива втілена за активної участі кафедр історії України Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова та Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського, кафедри української літератури ОНУ, Інституту демократії ім. Пилипа Орлика і кафедри журналістики та соціальних комунікацій Донецького національного університету ім. Василя Стуса.

У змішаному форматі — за присутності слухачів у відділі соціокультурної діяльності нашої книгозбірні та на платформі Zoom — відомі одеські науковці читають лекції, кожна з яких присвячена актуальній темі

сьогодення. Скажімо, у виступі кандидата історичних наук, доцента, завідувача кафедри історії України ПНПУ ім. К.Д. Ушинського Володимира Чумака йшлося про українсько-російські відносини і про підгрунття нинішніх імперських претензій рф.

Доктор історичних наук, доцент кафедри історії України ОНУ ім. І.І. Мечникова Олександр Музичко одну із своїх лекцій присвятив значущості боротьби українських націоналістів та актуальності врахування їхнього досвіду в сучасних умовах. У ще двох лекціях ученого розповідалося про нацистські ознаки нинішньої російської агресії та про програні завойовницькі війнах росії. Серію лекцій прочитала доцентка кафедри української літератури ОНУ ім. І.І. Мечникова Ірина Нечиталюк, зосередивши увагу на тому, як протистояв тоталітарній системі поет і громадянин Василь Стус і як подолати синдром вигорання через призму української словесності.

Про нинішні інструменти інформаційної війни і про основні правила інформаційної безпеки під час війни, зокрема про те, як не стати мішенню сучасної російської пропаганди, ефективно протидіяти введенню в оману, чому соціальні мережі — зручне середовище для поширення дезінформації та як перевіряти інформацію, говорила медіааналітикиня Інституту демократії ім. Пилипа Орлика, докторка політичних наук, професорка кафедри журналістики та соціальних комунікацій Донецького національного університету ім. Василя Стуса Наталія Стеблина.

На якому тлі формувалися українсько-білоруські відносини і чому наш північний сусід опинився нині на ворожому боці? Відповіді на ці запитання прозвучали у лекції доктора історичних наук, професора кафедри історії України ОНУ ім. І.І. Мечникова Тараса Гончарука, який, з-поміж іншого, закликав усіх перечитати «Чорноморську доктрину» фундатора української геополітики Юрія Липи, до слова — одесита, якщо ви не знали цього.

Кандидат історичних наук Володимир Полторак у своєму виступі «Війна та їжа: як логістика перемагала зброю» зосередив увагу на важливості харчового забезпечення армії. Про надбання українських митців, про нашу національну ідентичність та її непроминуність у світовому вимірі повідав слухачам заслужений художник України, один із засновників Народного руху на Одещині, ініціатор й організатор численних культурно-просвітницьких проєктів Сергій Савченко.

Підкреслимо, що всі лекції доступні на YouTube-каналах нашої бібліотеки та обласного центру патріотичного виховання молоді. У час війни ми, бібліотекарі, з допомогою наявних у нас засобів створюємо і зберігаємо відеоконтент, спрямований на поширення серед якнайбільшої аудиторії думок, ідей та наукових знань про нематеріальну спадщину нашого народу, передусім – про історичний досвід творення самобутньої незборимої нації.

Відтак можемо з упевненістю сказати, що сьогодні Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. С. Грушевського міцно тримає стрій в інформаційному просторі, робить усе можливе, щоб кожен її читач любив

українську книжку, любив рідну мову, любив Україну. Саме для цього наш колектив цілодобово перебуває на інформаційній передовій (якщо можливо – за постійною адресою книгозбірні, а коли ні – на її інтернет-майданчиках). Так ми захищаємо нашу Одесу, нашу Україну. Переможемо!

*Євген ЗАБІЯНОВ, головний бібліограф,
Ольга НАГОРНИЮК, завідувачка відділу
Одеської ОУНБ ім. М. С. Грушевського.*

Шупта Д. Вічні у часопросторі : [в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського відбулася презентація книжки про визвольний рух на Одещині в 1917-1921 роках. Її автор – знаний красзнавець, лауреат муніципальної премії ім. Івана Франка Василь Вельможко. У книжці «Чорноморці – борці за незалежну Україну (1917-1921)» на понад 500 с. вміщені біогр. особистостей, чії долі пов'язані з Одещиною] / Дмитро Шупта // Чорномор. новини. – 2022. – 14-16 квіт. – С. 3 : фот. – (Духовність. Історія. Мистецтво).

У цієї книжки, яка презентувалася у час, коли наша країна вчергове протистоїть звирячій московській навалі, проста, але промовиста назва: «Чорноморці – борці за незалежну Україну (1917-1921)». До речі, це друге, доповнене й розширене видання, що засвідчує: автор серйозно та прискіпливо розробляє цю тему. Перше – «Випускники Одеського піхотного училища – старшина армії УНР» – з'явилося друком 2016-го, до 150-річчя заснування цього прославленого військового навчального закладу. За цю працю Василь Вельможко удостоївся диплома лауреата загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання».

Переважно більшість імен з нового збірника ви не знайдете ні у назвах одеських вулиць чи майданів, ані установ чи якихось інших закладів, як і на меморіальних таблицях. За деякими приємними винятками. Так, 28-ма окрема механізована бригада гідно несе ім'я Лицарів Зимового Походу, 59-та окрема мотопіхотна бригада – Якова Гандзюка, 35-та окрема бригада морської піхоти – контрадмірала Михайла Остроградського. На честь славетних борців за українську державність – І. Луценка, І. та Ю. Лип, О. Косяченка, Д. Неплія названі вулиці. Хоча, без сумніву, всі постаті, чії біографії подані в цій книжці, заслуговують на увічнення. Таке видання, переконаний, вкрай потрібне як для широкого загалу, так і для топонімічної комісії міської ради. Але, на жаль, ви не знайдете цього новодруку у книгарнях, його, віддрукованого дуже скромним накладом, уже сьогодні можна вважати раритетним.

У книжці, що побачила світ у видавництві «Астропринт», на понад 500 сторінках вміщені біографії особистостей, чії долі бодай якимось чином пов'язані з Одещиною. Здебільшого, це військові, які тут народилися або проходили службу на теренах нашого краю (понад 300 осіб), а також діячі культури та освіти (близько 50).

Кожен біографічний нарис – це, принаймні для більшості, відкриття. Адже, на жаль, насаджений свого часу імперіями ідеологічний дурман ще й досі не вивітрився з голів багатьох наших земляків, котрі вірять, що то наша історія. Хоча насправді то чужа історія, імперська, а наша, українська, тоді заборонена, і дотепер виборює своє місце в часопросторі. Зокрема й завдяки краєзнавчим дослідженням Василя Вельможка.

До слова, багато з нарисів, вміщених у презентованому виданні, свого часу публікувалися на шпальтах «Чорноморських новин». Тому принагідно ще раз звертаюся із закликом: передплачуй-те та читайте цю потужну, справді українську газету, одним з найактивніших авторів якої є Василь Вельможко.

Слава Україні! Героям слава!

*Дмитро ШУПТА, письменник,
заслужений працівник культури України.*

Червень

Гудыма М. Паустовскому – с благодарностью : [130-летие со дня рождения К. Г. Паустовского отметили в библиотеке-филиале №2 г. Одессы. По традиции в 23-й раз состоялось награждение лауреатов муницип. лит. конкурса им. К. Г. Паустовского] / Мария Гудыма; фот Александра Синельникова // Веч. Одесса. – 2022. – 16 июня. – С. 3 : фот. – (В библиотеках города).

Значимая круглая дата – 130-летие со дня рождения Константина Георгиевича Паустовского (1892–1968). В этот день по традиции уже 23-й раз в библиотеке-филиале № 2 имени Паустовского состоялось празднование. И главным моментом, как всегда, стало награждение лауреатов муниципального литературного конкурса имени К. Г. Паустовского. Меценатом проведения этого мероприятия стал бывший ректор Одесского национального медицинского университета, вице-президент Ассоциации патофизиологов Украины, заслуженный деятель науки и техники Руслан Вастьянов. Руслан Сергеевич вместе с директором департамента культуры и туризма Одесского городского совета Александром Тиховским вручил лауреатам дипломы и ценные призы. В свою очередь, профессор Вастьянов за многолетнюю поддержку городских библиотек получил от Геннадия Леонидовича Труханова Благодарность городского головы.

Дипломы лауреатов в номинации «Проза» получили Александр Сагайдак (Эл Фаретра) за книгу «Истории, записанные на карантине», Владимир Цариковский за историко-философский роман «Земной пепел небожителей», Сергей Осташко за книгу «Почти полное собрание юмористических сочинений». В номинации «Поэзия» награждены Альбина Батурина за сборник «Летние каникулы» и Елена Зимняя за книгу «Сны поющего сада». В номинации «Краеведение» отмечены наградами Владимир Левчук (НКО Союз художников «Берег Овидия») за издание книги-альбома

«Одесса швейцарская», коллектив авторов (И. Сапожников, С. Аргатюк, В. Левчук) за книгу «Маяки на Днестре: археологические очерки». В номинации «Маринистика» награждена Тамара Коленко за книгу «История Одесского мореходного училища им. А. И. Маринеско (к 125-летию со дня основания)». В номинации «Популяризация творчества Константина Паустовского» награжден актер, директор Одесской филармонии Сергей Сеславинский.

Дипломы за участие в конкурсе получили Алла Котельчук за сборники стихов «Почти на грани» и «Не чужие истории», Людмила Рашковская (Янчук) за сборники стихов «Обо всем... » и «Всегда со мной», Виктор Пахмурный за сборник «Інакший», Сергей Осташко за сборник текстов и карикатур «ЮМОРЯК», Александр Степанов за книгу «Море, кино, музыка и телевидение... », Инна Арутюнова и Валерий Шерстобитов за книгу «Аура Одесского парадного ансамбля».

Почетный работник культуры Украины Анна Розен представила концертную программу Одесской филармонии, где выступили с музыкальными номерами Людмила Третьяк, Татьяна Моторная, Анна Слободяник. И, конечно, прозвучали тексты Паустовского – их читали Елена Куклова, Светлана Лукина, Сергей Сеславинский. Евгений Лукашов порадовал фортепианными импровизациями. Были показаны видеоролики библиотеки, посвященные творчеству Константина Паустовского.

Мария Гудыма.

Фото Александра Синельникова.

Кракалія Р. Облога спілкуванню на завада : [зібрання літераторів під назвою «У царині слова» відбулось в контексті «Літературної вітальні» в Одес. наук. націон. бібліотеці] / Роман Кракалія // Чорномор. новини. – 2022 – 02 – 04 черв. – С. 3 : фот. – (Література. Акценти. Імена).

Дуже скоро – навіть швидше, ніж підказує наша уява – ми не зможемо читати книжки. Йдеться, звісно, про тих, котрі ще читають щось. Книжок не буде, бо їх не друкуватимуть. Що буде з видавництвами – важко передбачити. А книжки зникнуть. Себто вони залишаться у якихось сховищах, збережуться в бібліотечних фондах, архівах. А спочатку щезне папір. Його вже сьогодні не вистачає. Паперове виробництво в Україні не працює. Не відомо, як довго триватиме війна, але після неї буде не до паперу. Книжки – а їх писатимуть багато, і буде це, назагал, воєнна література, звичайно – матимуть попит, та їх, мабуть, вже треба буде шукати у віртуальному просторі, хоч, може, й не одразу. Але скільки часу книжки зберігатимуться там – ось питання. І чи не зменшиться число читачів тих електронних видань, якщо їх і нині небагато?..

Такі-от нестандартні міркування лізли до голови під час недавнього зібрання літераторів під назвою «У царині слова» в контексті «Літературної вітальні». Велика дяка за це Одеській науковій національній бібліотеці, котра й започаткувала минулого року такі зібрання – спільно з обласною організацією

Національної спілки письменників України. А то вже почали ми всі одвикать од подібних зустрічей, від живого спілкування – такого необхідного, передовсім, людям творчим. Спочатку отой загадковий вірус (ні тобі театру, ні кав'ярні, лише всім уже обридлий ЗУМ), а тепер ось найстрашніше лихо – війна. Кава без друзів-колег – не той смак. Творче натхнення, як мовиться, побоюється страхітливого виття сирени повітряної тривоги. Сидиш і наслухаєш, коли загучить... Аж тут – телефон з бібліотеки: «Приходьте».

Прийшло небагато – дрібка, можна сказати, та й зрозуміло: причина та сама. Передне слово, звісно ж, від генеральної директорки книгозбірні Ірини Бірюкової. Наголос – на відкритості до читачів, міркування про те, як поєднати авторське натхнення та читацький інтерес. Попри складні умови, у яких доводиться нині працювати. «У всіх є прагнення спілкування, тож не віддавати його цій війні». Дуже слушно! А тут і свято нагодилося – День працівників поліграфії та видавництва (у нас уже традиційно кожен день – чийсь День, але тут ми дні народження не чіпаємо – то святе). А не надто давно згадували (чи не згадували?) просвітителів Кирила і Методія. Нагадав про них очільник об'єднання НСПУ Сергій Дмитрієв. Познайомив присутніх колег зі своїми новими творами, зокрема прочитав поетичні тексти майбутніх пісень, яких є вже дециця у творчому доробку, а найголовніше — звучать вони.

Вельми цікавою була розповідь Тетяни Ананченко. Красзнавець і культуролог, член Національної спілки журналістів України розповіла про одну міжнародну наукову конференцію в Празі, у якій брала участь як викладачка української мови. Було це на початку 1990-х. Доповідачі виступали чеською, англійською і, звісно ж, російською – куди ж без «великого і магучого»? Та щойно лишень одна з колег-науковців заговорила українською, як присутній там відповідний представник заверещав... Не варт і повторювать тут усі ті його нецивілізовані висловлювання. Цей випадок цілком корелюється з тим, як окупанти на захоплених територіях викидають зі шкільних програм українську мову й запроваджують навчання винятково російською. Також нагадала про те, що в Одесі вже два чи три роки ведеться боротьба за пам'ятник Лесі Українці. Кажуть, що вже й місце визначене, а де саме – ніхто про це нічого не знає. Згадала і про конференцію в Літературному музеї з нагоди 150-річчя Лесі Українки, з випуском прекрасно виданої книжки (День поліграфіста ж!), з виступами на тій конференції, зніційованій та зорганізованій особисто і виключно заслуженим художником України Сергієм Савченком.

Кожен автор прагне, щоби його твори були почуті, прочитані чи побачені ширшим загалом, а передовсім – колегами, така природа творчості. Тієї суботи на зустрічі звучала впереваж поезія. Свої вірші прочитала Євгенія Заславська — членкиня НСПУ та НСЖУ, учасниця колективу поетів «Одеса – місто літератури ЮНЕСКО», викладачка морського училища. Нові книжки презентувала і членкиня НСПУ Людмила Матвієнко, яка пише для дітей: «Закоханий янгол» з чудовими малюнками художниці Лариси Дем'янишиної та «Степова літургія», присвячена Тарасові Шевченку. Нові вірші для малечі

прочитав також Михайло Островський, котрий, за його зізнанням, свого першого дитячого вірша створив з нагоди появи внука. До слова, ці двоє літераторів представляють славне місто Чорноморськ. А якщо вас цікавить підводний флот (якого в Україні, на жаль, нема), то зверніться до книжечок Олександра Калініченка — колишнього підводника, капітана першого рангу у відставці, члена Всеукраїнської спілки письменників-мариністів.

Це була зустріч, якій всі її нечисельні учасники раділи, бо щире, сердечне спілкування – це якраз те, що дуже потрібне кожній людині. А надто – в наш такий тривожний час, коли пре на нас «русскій мір», заперечуючи все українське. Фронт – повсюди, ми сьогодні в облозі, можна сказати – в круговій обороні. Не маємо права здавати йому позиції, пишучи його мовою, вихваляючи, цитуючи, згадуючи його представників у галузі культури. Український письменник – якщо позиціонує себе таким – це носій рідної мови та українського слова, української культури та знань про неї. Мова творчості – рідна мова, хоч це, звісно ж, не аксіома, а лише тема для ширшої розмови.

Роман КРАКАЛІЯ,
котрий також прочитав
на цій зустрічі уривок з нової повісті.

II. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ ОДЕЩИНИ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК у II кварталі 2022 р.

Квітень

В Арцизе бібліотекарей учили оказувать перую медицинскую помощь : [тренинги по оказанию первой мед. помощи в формате теории и практики прошли в течение месяца по всей Арциз. громаде] // Одес. вісті – 2022 – 28 квіт. – С. 4 : фот.

Забіянов Є. На інформаційній передовій : [Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського працює під час війни особливо впевнено. Її робота – це «книжкова терапія», спрощений запис нових читачів, проведення у змішаному форматі просвітницьких. лекцій нац.-патріот. та інформ.-безпек. тематики за участі істориків та науковців] / Євген Забіянов, Ольга Нагорнюк // Чорномор. новини. – 2022. – 7-9 квіт. – С. 3 : фот.

Шупта Д. Вічні у часопросторі : [в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського відбулася презентація книжки про визвольний рух на Одещині в 1917-1921 роках. Її авт. – знаний краєзнавець, лауреат муніципальної. премії ім. Івана Франка Василь Вельможко. У книжці «Чорноморці – борці за незалежну Україну (1917-1921)» на понад 500 стор. вміщені біогр. особистостей, чії долі пов'язані з Одещиною] / Дмитро Шупта // Чорномор. новини. – 2022. – 14-16 квіт. – С. 3 : фот. – (Духовність. Історія. Мистецтво).

Травень

Клейнбурд В. Місце сили і дружній простір для інтелектуалів : [Одес. нац. наук. б-ка – живий простір навчання, зустрічей подій та натхнення] / Валентина Клейнбурд // Веч. Одесса. – 2022. – 26 мая. – С. 4 : фот. – (Як справи у людей справи).

Марьина Г. Помнят и любят старую песню : [в б-ке им. Паустовского презентовали автор. проект Александра Галая «Истории одесских песен», в котором представлена малоизвестная грань творч. жизни нашего города] / Галина Марьина ; фот. Александра Синельникова // Веч. Одесса. – 2022. – 12 мая. – С. 3 : фот. – (Презентация).

Червень

Вельможко В. Дмитро Шупта: «Шістдесятництво – це широкий і глибинний рух українства» : [в Одес. обл. універ. наук. б-ці ім. М Грушевського в рамках проекту «Одеські шістдесятники» пройшла друга зустріч з Дмитром Шуптою – учасником Руху опору в Україні 1960-1990 рр. та сучас. укр. нац.-культур. відродження] / Василь Вельможко // Чорномор. новини. – 2022. – 30 черв. – 2 лип. – С. 3 : фот. – (Минувшина і сьогодення).

Гудьма М. Паустовському – с благодарностью : [130-летие со дня рождения К. Г. Паустовского отметили в б-ке-фил. № 2 г. Одессы. По традиции в 23-й раз состоялось награждение лауреатов муницип. лит. конкурса им. К. Г. Паустовского] / Мария Гудьма ; фот. Александра Синельникова // Веч. Одесса. – 2022. – 16 июня. – С. 3 : фот. – (В б-ках города).

Котова М. По Одессе путешествует «Книжковый куринь» : [кочующая передвиж. б-ка путешествует по разным локациям города. Книги выдаются на две недели, услуга бесплатная] / Мария Котова ; фот. со страницы Владимира Чигринца в Фейсбуке // Одес. жизнь. – 2022. – 22 июня. – С. 12 : фот. – (Моя Одесса).

Кракалія Р. Бо Україна – морська держава! : [про укр. школу підводного мореплавства XIX – початку XX ст. говорили в чит. залі Одес. наук. нац. б-ки] / Роман Кракалія // Чорномор. новини. – 2022. – 30 черв. – 2 лип. – С. 3 : фот. – (Минувшина і сьогодення).

Кракалія Р. Дисидент. Борець. Українець : [в Одес. обл. наук. універ. б-ці ім. М. Грушевського в рамках проекту «Одеські дисиденти» пройшла зустріч з Олексою Різниковим – одес. поетом та дослідником, поширювачем багатств укр. мови] / Роман Кракалія // Чорномор. новини. – 2022. – 16-18 черв. – С. 3 : фот. – (Література. Мова. Мистецтво).

Кракалія Р. Облога спілкуванню не завада : [зібрання літераторів під назвою «У царині слова» відбулось під час засідання «Літературної вітальні» в Одес. наук. нац. б-ці] / Роман Кракалія // Чорномор. новини. – 2022. – 2-4 черв. – С. 3 : фот. – (Література. Акценти. Імена).

III. СТАТТІ, ЩО НЕ БУЛИ ПРЕДСТАВЛЕНІ У ПОПЕРЕДНІХ ДАЙДЖЕСТАХ

Майстер-класи для переселенців : [до Всесвіт. дня авіації та космонавтики в медіа залі Татарбунарської центральної бібліотеки для маленьких переселенців відбувся віртуал. політ «Космос. Далекий, незвіданий, вражаючий»] // Татарбунар. вісник – 2022. – 14 квіт. – С. 3 : фот.

Рідному краю з любов'ю : [у Павлів. Б-ці Роздільнян. ТГ відбулася презентація кн. В. Васютович-Большакової «Рідному краю з любов'ю»] // Вперед. – 2022 – 13-19 трав. – С. 6 : фот. – (Новинки літератури).

ВИДАННЯ, ЩО БУЛИ ВИКОРИСТАНІ У ВИПУСКУ

м. Одеса

Вечерня Одесса
Одеські вісті
Одесская жизнь
Чорноморські новини

Райони області

Вперед
Татарбунарський вісник

ВПЕРЕД
Ришувальна робота судів

Благодійна діяльність
Благодійна діяльність

Про оздоровлення та пільги

ХЛІБОРОБ
Газета Любівської районної ради

Ааробі, любі жінки! Зі святом весни!
Місяць березня 2013 р.

НАДНІСТрянська правда
Газета Одеської районної ради Одеської області

Зі святою весною, любі жінки!
Місяць березня 2013 року

Герої поранені

ВІСТІ КОДИМЩИНИ
№12 (24) (10.28) субота, 23 березня 2013 р.

Сучасний Авангард
Газета Авангард селищної ради
№ 2 (24), СУБОТА, 23 лютого 2013 р.

Промінь
Газета Ширяківської районної ради та районної державної адміністрації Одеської області

Новини
Вирішальність актуальні проблеми

Місяць лютий
Рік заснування - 2012-й

Зустріч із воїнами

Андро будуть гурі
Заняті проти Росії

Власна планета
Головна планета року